

לז:

ר"ן

אס נאָדזו בשעת דכיון דלא שקיל אַגראַ בשעתא הוה ליה שומר חנם: אס היה שכיר שבת. שבוּע אחת: שכיר שבוּע. שמטה אחת: גותן לו שכר שבת. כיון שלא הזכירו בפירוש אלא שהבליעו ככלל שאר הימים: לפיכך. כיון דהוי שומר שכר אס אדזו בשבת

אם אבדו אינו חייב באחריותן ואם היה שכיר שבת שכיר חדש שכיר שנה שכיר שבוע אבדו לו שכר שבת לפיכך אם אבדו חייב באחריותן אלא גבי שבת היינו טעמא דאין קוראין בתחילה משום דיפנו אבהתהון דינוקי למצותא דשבתא ואיבעית אימא משום דבשבתא אכלין ושתין ויקיר עליהון עלמא כדאמר ר‏‏^א‏ שמואל שינוי וסת תחילת חולי מעיים ולמאן דאמר שכר פיסוק טעמים מ"ט לא אמר שכר שימור קסבר בנות מי קא בעיין שימור ולמ"ד שכר שימור מ"ט לא אמר שכר פיסוק טעמים קסבר (שכר) פיסוק טעמים דאורייתא הוא ר‏‏^ב‏ דא"ר איקא בר אבין אמר רב חננאל אמר רב מ"ד י‏‏^ו‏ ויקראו בספר תורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא ויקראו בספר תורת האלהים זה מקרא מפורש זה תרגום ושום שכל אלו הפסוקים ויבינו במקרא זה פיסוק טעמים ואמרי לה אלו המסורות אמר רבי יצחק מקרא סופרים ועימור סופרים קריין ולא כתיבן וכתיבין ולא קריין הלכה למשה מסיני מקרא סופרים ו‏‏^ה‏ ארין שמים מצרים ז‏‏^א‏ עימור סופרים ב‏‏^ב‏ אחר תעבורו ג‏‏^ב‏ אחר תלך ד‏‏^א‏ אחר תאסף ה‏‏^א‏ קדמו שרים אחר נוגנים ו‏‏^א‏ צדקתך כהררי אל ז‏‏^א‏ קריין ולא כתיבן וא ח‏‏^א‏ פרת דבלכתו ט‏‏^א‏ איש דבאשר ישאל איש בדבר האלהים י‏‏^א‏ בראים יא‏‏^א‏ דנבנתה יב‏‏^א‏ לה דפליטה יג‏‏^א‏ את דהגד הוגד יד‏‏^א‏ אלי דהגורן יז‏‏^א‏ אלי דהשעורים הלין קריין ולא כתבן וכתבן ולא קריין יח‏‏^א‏ דיסלח זאת

מקרא סופרים. הקריאה שמסרו לנו הראשונים שנקראו סופרים: **ועטור סופרים**. מידות ימירות שנכתבו לפיות הלשון ונקראות עטור לפי שהן מעטערין את הלשון: **קריין ולא כסינן**. מידות הנקראות ולא נכתבות: **כסינן ולא קריין**. שנכתבות ואינן נקראות: **הלכא למשא מסיני**. כך קבל משה צסיני ומסר לישראל: **מקרא סופרים ארץ ארץ**. שכשיש בו אחתמאת נקרא ארץ בקמץ: **שמים מזרים**. שאע"פ שאין זהם אל"ף נקראים כאלו היתה

זהס: עטור סופרים אחר תעבורו אחר תלכו אחר תאסף קדמו שרים אחר נוגנים. כל הני אחר מיותרין הן ואינן אלא לתפארת הלשון דהוה ליה למכתב סעודו לצבס ותעבורו מסגר שזעת ימים ותאסף קדמו שרים נוגנים אלא שנכתבו לתפארת הלשון: **צדקס כהררי אל** ולא כתיב אלא כתיב דהררי אל כדכתיב משפטיין תהום רבה לומר שההרים הרמים כלומר המלאכים לריינן לצדקת השם אלא שכתב כהררי אל לתפארת הלשון. ובדברי מורי ראיתי דעטור סופרים היינו שכותבין טעם מפסיק באחר כי היכי דלישתמע אח"כ תלך ואח"כ תעבורו ואחר כן תאסף קדמו שרים ואח"כ נוגנים צדקתך כהררי נפסק בטעם כהררי ממלת אל לומר שמלת אל הפוכה כאלו היתה בתחלת הפסוק ופירוש אל צדקתך נגליית כהרים שהם גלויים ואלמלא ההפסק היה במשמע אחר שמלכו אחר שמעבדו אחר שתאסף קדמו שרים אחר הנוגנים שהנוגנים קדמו להם צדקתך כהרים של אל וקרי ליה עטור סופרים משום דמעטרי לה למילתא בטעם הקריאה: **קריין ולא כסינן פרס דנלכסו**. בשמואל הוא להשיב ידו צנהר פרת פרת קרי ולא כתיב: **איש דבאשר ישאל**. גבי אחיתופל כאשר ישאל איש צדכר האלהים איש קרי ולא כתיב: **זאים דונבנשא**. צירמיה הוא הנה ימים זאים נאם ה' [וונבנתה] העיר וגו' זאים קרי ולא כתיב: **נה דפליטס**. צסוף ירמיה צנצואת צבל יהי לה לפליטה לה קרי ולא כתיב: **את דהגד הוגד**. צרות ויען בועז ויאמר לה הוגד הוגד [את] [גלי כלן] אשר עשית את חמותך האי את קרי ולא כתיב. מיהו כספרים שלנו קרי וכתיב ואף במסרה לא מדכר ליה צהק דקריין ולא כתיבן: **אלי דהגורן**. צרות נמי הוא ותאמר אליה את כל אשר תאמרי אלי אעשה והפסוק שאחריו ומרד הגורן ומעש ככל אשר צוהה חמותה וקרי ליה אלי דהגורן **אע"ג** דצההוא קרא ליכא הגורן כיון דסמוך ליה צפסוק דלאחריו: **אלי דהשעורים**. צרות נמי הוא ותאמר שש השעורים האלה נתן לי כי אמר אלי אלי קרי ולא כתיב: **כסינן ולא קריין נא דיסלח**. צמלכים בהשתחויתי צית רימון יסלח נא ה' לעבדך כתיב נא ולא מקרי:

השאלא דכתיב בלא וי"ו משמע סעדו לכנס אחר שמעבדו וכן כולם: במשפ"ך תרום רבה. היה ראוי לכמוז ומשפטיין צו"ו: פרת דבלכתו. בלכמו להשיב ידו על נהר פרת פרת לא כתיב וקרי: איש דבאשר ישאל איש דבר אלהים. דלחיתופל: בראים דונבננתה. הנה ימים זאים ונבננה: את דהגד הוגד לי. את אשר עשית דרות: לי דהשעורים. [את] שש השעורים [האלהן] נתן לי: נא דיסלח. ננעמן כתיב:

מוסף רש"י

אם אבדו אינו חייב באחריותן. אס אישע צהן קלקול בשבת אין חייב לשלם (ב"מ נח). ואם היה שכיר שבת. שבוּע. שכיר שבוע. שמיטה שלמה. נותנין לו שכר שבת. שנבלע שכר שאר הימים ואינו מפורש לשבת (שם). שינוי וסת. משה וסת ואוכל יומר, שאינו רגיל לאכול, הייע מחילת חולי מעים (טנחדרין קא). וסת, חוק,

תוספות

שכר שבוע נותנין לו שכר שבת ואם אבדו חייב באחריותן. כיון שומר שכר דמחייב צניגיה ואציה ואין להקשות חפצי שמים הוא דקבלת שכר לאו חפצי שמים: אלא הייט טעמא דאין קורין בראשון דיפט אציהם של מיטקות ולאו משום שכר שבת כלל אלא אפי' כשאציהם של מיטקות מלמדין אותן בתום ציהיה להם פנאי ציהא פניס לפעודת שבת ואם יקראו בראשון יסרו שהייה מרובה וס"ה אס יש להם מלמד בשכר שאסור מהאי טעמא: אבל שונין בראשון. דהו ליכא שהיה כל כך כיון שמלמדים כבר: למצותיה. דשבתות: ואיבעית איבא. טעמא דאין קורין משום דבשבת אוכלים טפי מתבול ויקיר עלייהו עלמא כלומר שכדין הם מפני שטיי וסת דאין יכולין לעסוק ולטרוח וללמוד בראשון: בנות מי בעיין שימור. ומתני' סתמא קמיין בין צנים וצין צנות וצנות ליכא וילאיתו ולא צניא שימור איכ' לא שייך

הגהות הב"ח

(א) גמ' מקרא סופרים אַרְיָן אַרְיָן שְׂפִימִים מְצַרִּים וכו' אחר תלכו אחר: (ב) שם זאים דונבננתה: (ג) רש"י ד"ה אס היה שכיר וכו' נותנין לו שכר שבת: (ד) ד"ה אלא גבי שבת הא דקמיין לא קורין בתחילה ללא משום וכו' שרי בהכלעה אלא כדי דיפט אציהתוין דינוקי למצותא דשבתא שאס היו וכו' צדכר קשה הייה טרודין כל"ל והד"א ומיתות אכל שונין נמתק: (ס) ד"ה מקרא סופרים אַרְיָן אַרְיָן כלומר וכו' וכן נמי אַרְיָן דלא וכו' וכן שְׂפִימִים דלא וכו' וכן מְצַרִּים: (י) ד"ה תת דהגד הוגד אלי דהגורן וכו' בורלהו הני:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ולא כתיבן פרת סו' צ"ב ובספרינו שרת ד' (וכ"ה בתם) סופרים סו' ה"ח) צני דולא זכו (שופטים כ). כן צנן המלך (ש"צ יח). צנצות דקנאת ה' (צ"ג יט). צניו של סמריה (סס): [ב] שם (את דהגד הוגד) תא"מ:

פירוש הרא"ש

דיפנו אבדוהון דינוקא למצותא. אס היו קורין בתחילה היה חמור להם והי' צריכים להאריך ולהבטח מפנין לפעוד עד שיפילו ומתבולין עונג שבו אכל מה שקראו מתחלת שמיין צו היס כי אינן צריכין להאריך צו: ויקיר לחון קלמא. ואינם יודעים לפסול הותרה ללמוד דהו חמור: שניו וסת. המשנה וסמו ומנהגו שבוה נהוג צו לפעוד ככל יוס: בנות מי בעיין שימור. שאין דרכן לטילא ברחובות ומאי אינטערין לאשמועינן שמוהר ללמוד צומיו והא אין טעליס עליהם שכר ואפילו לפעמן יטול ללמד צדכר שאין טעלין עליו שכר ומתני' סתמא קמי ומלמד דלא צניו דמשמע אף צנות ככלל: דאורייתא הוא. ואין טעלין שכר: מפורש וזה תרומם. משמעם המקרא: ושום שכל אלו הפסוקים: שנצבילם מפסיקין בין דבר לדבר: ויבינו במקרא וזה פיסוק טעמים. שכל ידי הניגון מצינן לחבר המקרא למעלה או למטה: אלו הפסוקות. מסכות ומוכות: מקרא סופרים ארין. ארין. משמעהם צלחמתמא וכן שמים מנחם שאין קורין שמים מנחים צמיק: עטור סופרים. כמו רק בנמות לא עטרו דמתרגמינן לא עטרו שהסור מן המיותות ומותות הראיות להתן צהס: אחר תעבורו. היה ראוי לכתוב צו"ו דהוה שמעם סעדו לכנס ואח"כ תעבורו אכל

מסורת הש"ם

(א) נחמוצת קי: צ"ב קמו. סנהדרין קה. (ג) מגילה ג. (א) נצערין ערך עטר ד ממנא פי' הגון מלדן, (ד) נמס' סופרים פ"ו ה"ח, (ה) ז"ל אחר ד"ה הלכה,

- ויקראו בספר בתורת האלהים מפרש ושום שכל ויבינו במקרא: נחמיה ח ח
- ואקראה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי על כן עברתם על עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר דברת: בראשית יח ה
- ויאמר אֲחִיךָ וְאִמְךָ תשב העֶזְרָא אֲתָנּוּ יָמִים או עשור אחר תלך: בראשית כד נה
- נקם נקמת בני ישראל מאת המוֹדִיעִים אֲחֵר תִּאָסֵף אֶל עַמְּיָד: במדבר לא ב
- קדמו שרים אחר נגנים בתוך עֲלֻמּוֹת תוֹפְרוֹת: תהלים סח כ
- צִדְקָתְךָ בְּדִרְיָא אל מִשְׁפָּחָךָ תְּרוֹם רָבָה אֲדָם וְבִקְרָהּ תוֹשִׁיעַ יְיָ: תהלים לו ז
- וְיָךְ דָּוִד אֶת הַדָּדִדְעֹר בֶּן רִחְבִּי מִלֶּךְ צֹבֵהָ בְּלִכְתּוֹ לְהַשִּׁיב יָדוֹ בְּגִדְהָ פָרָה: שמואל ב ח ג
- וַיַּעַץ אֲחִיחֶפֶץ אֲשֶׁר יָעַן בְּיָמֵים הָהֵם כְּאֲשֶׁר יִשְׂאֵל אִישׁ בְּדִבְרֵי הָאֱלֹהִים בֶּן צִדְקָת אֲחִיחֶפֶץ גַּם לְדָוִד גַּם לְאֶבְיָשָׁל: שמואל ב טז כג
- הנה ימים באים וְנִבְנְתָה הָעִיר לִי מִמִּגְדֹּל חֲנָנְיָל שְׁעַר הַפָּנֵה: ירמיהו לא לו
- הַשְׁמִיעֵנִי אֵל בָּבֶל רַבִּים כָּל דְּרָכֶי קִשְׁתָּ הֲנוֹ עָלֶיךָ סָבִיב אֵל יְהִי לָךְ פִּלְטָה שְׁלֹמוֹ לֵךְ בְּפִגְלָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עֲשֵׂה לָּךְ כִּי אֵל יְיָ וְיָדָה אֶל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: ירמיהו נ כט
- ויען בעז ויאמר לה הוגד הוגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ומעובי אביך ואפך ואַרְיָן מוֹלְדִתְךָ ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשום: רות ב יא
- ותאמר אליה כל אשר תאמרי אלי רות ג ה
- ותאמר שש השערים האלה נתן לי כי אָמַר אֵלֵי אֵל תְּבוּאָה רִיקָם אֵל חֲמוֹתִי:רות ג יז
- לְדָבָר הַזֶּה יִסְלַח יְיָ לְעַבְדְּךָ בְּבוֹא אֲרָנִי בֵּית רַמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת שָׁמָּה וְהָיָה נִשְׁעֶךָ עַל יְדֵי הַשְׁתַּחֲוִיית בֵּית רַמּוֹן בְּהִשְׁתַּחֲוִיית בֵּית רַמּוֹן יִסְלַח יְיָ לְעַבְדְּךָ בְּדִבְרֵי הָאֵלִים: מלכים ב ה יח

כמו עני שכל ימות החול אוכל פת חריצה ובשבת אוכל שזר, הכי גרסינן מחילת חולי, ממון כך מתחיל לתלות, ואית דגרסי חולי מעים (רשב"ם ב"ב קסח). וזה מקרא. לשון עבדי של חומש (מגילה ג.) אלו הפסוקים. היאך נפסקין (שם).

בין שזר שימור: שכר פיסוק טעמים דאורייתא. ואסור ליעול שכר עליהם: אלו הפסוקים. מקום שהפסוק מייחס: שט: ואמרי לה אלו המסורות. מאן דאית ליה פיסוק טעמים לאו דאורייתא מפרש אלו המסורות מסורות ומיירות: בקרא סופרים ארין ארין. [ששמתינן] דלחמתמא חוק קטן שמים מזרים: עימור סופרים. דלכאורה משמע דלחכר תעבורו וסציה ואחר תעבורו וכן אחר תאסף ואחר מתכנר אחר טוגים ואחר משמע: פרת דבלכתו. להשיב ידו צנהר פרת פרת אינו כמוז ומקרא: איש דבאשר ישאל איש צדכר האלהים איש קרי ולא כתיב: בראים דונבננתה. הנה ימים זאים ונבננה זאים קרי ולא כתיב: את דהגד הוגד. הוגד הוגד לי את אשר עשית: אלי דהגורן. אלי אס לא: נא דיסלח. ננעמן: